

**A Kúria
mint másodfokú bíróság**

í t é l e t e

Az ügy száma: Kf.IV.38.095/2018/10. szám

A tanács tagjai: Dr. Patyi András a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter előadó bíró
Dr. Dobó Viola bíró

A felperes: Magyar RTL Televízió Zrt.
(1222 Budapest, Nagytétényi út 29.)

A felperes képviselője:

Az alperes: Gazdasági Versenyhivatal
(1054 Budapest, Alkotmány u. 5.)

Az alperes képviselője:

A felperesi beavatkozó: Central Digitális Média Kft.
(1037 Budapest, Montevideo u. 9.)

A felperesi beavatkozó képviselője:

Az alperesi beavatkozó: Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa
(1015 Budapest, Ostrom u. 23-25.)

Az alperesi beavatkozó jogi képviselője: kamarai jogtanácsos

A per tárgya: versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes

A fellebbezéssel támadott határozatot hozó bíróság neve, határozatának kelte és száma:
Fővárosi Törvényszék 2018. június 8. napján kelt 21.K.700.023/2018/12. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 21.K.700.023/2018/12. számú ítéletét megváltoztatja és az alperes Vj/87-197/2016. számú határozatát hatályon kívül helyezi, és az alperest új eljárásra kötelezi.

Kf.IV.38.095/2018/10.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 600.000 (hatszázezer) forint elsőfokú és 300.000 (háromszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A Kúria kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesi beavatkozónak 50.000 (ötvenezer) forint elsőfokú és 30.000 (harmincezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az elsőfokú kereseti illetéket és a fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes a Bertelsmann SE & Co. KGaA által irányított vállalkozáscsoport tagja. E vállalkozáscsoport meghatározó magyarországi tevékenysége az RTL Klub elnevezésű országos földfelszíni sugárzású kereskedelmi csatorna, és további magyar nyelvű televíziós csatornák (Film+, Film+2, Cool, Sorozat+, Muzsika TV, RTL+, RTLII) műsorszolgáltatása és reklámidejének értékesítése. A Bertelsmann-csoport működteti a www.rtl.hu/rtlklub elnevezésű online portált és a www.rtl.hu/most elnevezésű online videó tárat. A Bertelsmann-csoport külföldön honos tagjainak Magyarország területén elért nettó árbevétele, valamint magyarországi tagjainak nettó árbevétele a 2015. évben – a csoporton belüli forgalom nélkül – együttesen meghaladta a 15 milliárd forintot.
- [2] A felperesi beavatkozó tevékenysége online sajtó termékek kiadása és reklámfelületeik értékesítése útján történő hasznosítása. Az által üzemeltetett főbb online felületek: Startlap.hu, 24.hu, NLCafé, HaziPatika.com, Vezess.hu, Hírtart.hu, Citromail.hu, SegementAd. A felperesi beavatkozó más vállalkozás felett irányítási joggal nem rendelkezik, a 2015. évben 500 millió forintot meghaladó nettó árbevételért ért el, ami kizárólag az online felületek üzemeltetése során, a felületen értékesített hirdetésekéből származott.
- [3] A felperes 2016. szeptember 23-án üzletrész adásvételi szerződést kötött a felperesi beavatkozóval az üzletrészei %-ának megvásárlása érdekében. Az összefonódás egyben irányítási jogot is biztosított volna a felperesnek, melyre tekintettel 2016. október 14-én az összefonódás engedélyezése iránti kérelmet nyújtott be az alpereshez. Az alperes az eljárása során megállapította, hogy az összefonódás tekintetében a Tptv. 72. § (3) bekezdésében foglalt feltételek fennállnak, így annak teljes körű vizsgálatát rendelte el, és a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) 171. § (1) bekezdése alapján – mivel olyan vállalkozások összefonódásáról van szó, amely vállalkozások vagy a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tptv.) 15. § szerinti érintett legalább két vállalkozáscsoport tagjai szerkesztői felelősséget viselnek, és amelyek elsődleges céljai a médiatartalom nyilvánosságához való eljuttatása valamely elektronikus hírközlő hálózaton vagy nyomtatott sajtóterméken keresztül – megkereste az alperesi beavatkozót a szakhatósági állásfoglalása kiadása céljából. Az alperes a 2017. február 20-án kelt Vj/87-197/2016. (nyilvános változat: Vj/87-198/2016.) számú határozatával az alperesi beavatkozó nemleges szakhatósági állásfoglalására hivatkozással az összefonódást megtiltotta. A szakhatósági állásfoglalásra hivatkozással az alperes az összefonódás versenyhatásainak önálló értékelését nem látta szükségesnek, mivel álláspontja szerint a döntése meghozatalához nem volt szükség a versenyhatások Tptv. szerinti értékelésére. A

Kf.IV.38.095/2018/10.

határozat rögzíti továbbá, hogy az alperes a felperes szakhatósággal történő egyeztetésre irányuló indítványának nem adott helyt, figyelemmel arra, hogy a szakhatósági állásfoglalást az alperesi beavatkozó az Mttv. 171. §-ában biztosított jogkörében eljárva adta ki, az alperes hatáskör túllépést nem azonosított, melyre figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 45. § (3) bekezdésében foglaltakat nem találta alkalmazhatónak. Nem azonosított továbbá olyan körülményt sem, amely alapján a szakhatóság részéről a Ket. 44. § (6) bekezdése szerinti formai követelmények megsértése lett volna megállapítható.

- [4] Az alperesi határozat mellékletét képező 46/2017. (I. 24.) számú szakhatósági állásfoglalás az összefonódással érintett RTL Klub, www.rtl.hu/rtlklub, www.rtl.hu/most és a startlap.hu, 24.hu, [NLCafé](http://NLCafe.com), HaziPatika.com, Vezess.hu, Hirstart.hu médiatermékei tekintetében a szakhatósági hozzájárulást megtagadta. Egyidejűleg megállapította, hogy az összefonódással érintett médiatermékek közül a Citromail.hu levelező szolgáltatás, valamint a SegmentAd e-mail adatbázis tekintetében nem rendelkezik szakhatósági hatáskörrel.
- [5] Rögzítette, hogy azt kellett vizsgálnia, hogy a független véleményforrások összefonódás utáni szintje is biztosítaná-e a sokszínű tájékozódás jogának érvényesülését a médiatartalom-szolgáltatás releváns piacán. A releváns piacot a véleménybefolyásolási képességen keresztül határozta meg. E körben elsőként megvizsgálta, hogy az eljárás tárgyát képező ügyben mi minősül a médiatartalom-szolgáltatás jelen ügy által érintett piacának. A releváns véleménypiacok meghatározása a szakhatósági állásfoglalás szerint három dimenzió (tematikus, közvetítő csatorna, földrajzi) mentén szükséges, mert a véleménybefolyásolási képességnek és a tájékoztatás sokszínűségének alapján meghatározott releváns piacot a fogyasztók számára hozzáférhető (földrajzi és közvetítő csatorna dimenziójában) azonos tematikájú médiatartalmak összessége jelenti. Megállapította, hogy nem szükséges a teljes magyarországinál szűkebb piacot meghatározni, mert az összefonódásban érintett szereplők és termékek maguk is - szándékaik szerint - a lehető legszélesebb hazai körnek szólnak. Így nem lehet azonosítani olyan regionális vagy annál is szűkebb fogyasztói csoportot, ahol az összefonódás szereplőinek speciális, területi szolgáltatásai lennének. A releváns piac tehát a véleményformáló képességgel rendelkező termékek piaca, függetlenül a közvetítő csatornától. A véleményformáló tartalmakat széles körűen szükséges értelmezni, melyek jellemzően a hírműsorok/híroldalak, de ezek mellett ide tartozik minden informatív, ismeretterjesztő, közéleti tájékoztató jellegű médiatartalom is. A tervezett összefonódás révén létrejönne egy olyan összetett piac, amelyben a televíziós és az online (digitális) tartalomszolgáltatás együttesen van jelen. Az így megvalósuló véleménybefolyásolási erő feltételezhetően erősebb, mint ha ugyanez csak valamely részpiacra valósulna meg. Vizsgálandó, hogy amennyiben ez a közös piaci konstrukció egy adott vállalatirányítás, illetve szerkesztői felelősség alá kerül, akkor ez hogyan befolyásolja a tartalomkínálat sokszínűségét. Mindezekre tekintettel megállapította, hogy a releváns piac a magyarországi televíziós és digitális platformon megjelenő, az információs és tájékozódást szolgáló médiatartalmak együttesen.
- [6] Elemezte a fúzióban érintett szereplők médiatartalmait, az egyes részterületeken a közönségarányt, a televíziózási és internetezési szokásokat, a reklámbevételek alakulását, és megállapította, hogy a két terület együttes elérése következtében a sokszínű tájékozódás jogának veszélyeztetése a rendelkezésre álló ténybeli adatok alapján feltételezhető.
- [7] Mivel a felperes JBE médiaszolgáltató is egyben, vizsgálta, hogy a piaci részesedés (véleménybefolyásolási erőfölény) képes-e a médiatartalom-szolgáltatás releváns piacán a tartalomkínálat sokszínűségét torzítani, veszélyeztetni. Hangsúlyozta, hogy egy adott médiaszolgáltató véleményformáló erejét nem kizárólag a gazdasági ereje, a reklámbevétele, a vételkörzete határozza meg, hanem jelentős mértékben a közönségaránya. A szakhatósági

Kf.IV.38.095/2018/10.

állásfoglalás szerint markánsan fennáll annak lehetősége, kockázata, hogy a tervezett összefonódás negatívan befolyásolhatja a média sokszínűségét a televíziós és digitális tartalomszolgáltatások együttes halmazán, azaz az összefonódás e téren jelentősen veszélyeztetheti a demokratikus közvélemény kialakításához elengedhetetlenül szükséges sokféle hír és vélemény megjelenését, valamint megakadályozhatja a tájékoztatás választékának megőrzését, ezáltal széles társadalmi érdekek sérülhetnek.

- [8] Megállapította, hogy a ... éve jelentős befolyásoló erővel rendelkező felperes véleménybefolyásolási képessége (mind a teljes műsorfolyam, mind az információs és tájékoztató médiatartalmak tekintetében) a releváns piacon az összefonódás által még jelentősebbé válhat, mivel egyrészt JBE minősége miatt ismert piaci szereplőként terjeszkedik tovább a digitális területen, másrészt pedig a fúzió a tartalom-kínálat szűkülését eredményezheti. Figyelemmel az online médiaszolgáltatások fokozatos térnyerésére, a felperes stagnáló televíziós pozícióját az online piac-összefonódás útján megvalósuló bekapcsolódása komoly kompenzációban részesítheti. Ezzel olyan új piaci formáció jön létre, amely – figyelembe véve a felperes lineáris médiaszolgáltatásban betöltött kiemelt szerepét, a tartalom-továbbításban és tájékoztatásban szerzett sokéves tapasztalatait is –, még erőteljesebb véleménybefolyásoló képességgel rendelkező tényezővé válhat, és ezáltal veszélyeztetheti a sokszínű tájékozódás jogának érvényesülését. Az alperesi beavatkozó álláspontja szerint a véleménybefolyásolásra az is alkalmas, hogy milyen hírforrásokból kerülnek ki a közzétett hírek, milyen jellegű hírekre fókuszál az adott felület, hiszen ezáltal a hírgyűjtemény önállóan tekinthető a véleményformálás terén.
- [9] Megállapította azt is, hogy a nagyobb gazdasági erővel, potenciállal, szélesebb szolgáltatási körrel rendelkező vállalkozás hajlamos saját üzletpolitikai megfontolásait ráerőltetni a fúzióban résztvevő kisebb gazdasági potenciállal rendelkező vállalatra. Ez megjelenhet az erőforrásokhoz való hozzáférések korlátozásában, költségek csökkentésében, létszámleépítésben, egyes funkciók központosításában. Ezek alapján úgy értékelte, hogy a tervezett fúzió a plurális tájékoztatás lehetőségeit korlátozná, veszélyeztetné azáltal is, hogy hosszú távon a közös szerkesztői felelősség alatt lévő és egy vállalatirányítási struktúra keretein belül működő tartalom-előállítás szükségképpen az egységesítés felé haladna. Mindezek alapján összességében megállapította, hogy a független véleményforrások összefonódás utáni szintje nem biztosítaná a sokszínű tájékozódás jogának érvényesülését.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [10] A felperes a határozat ellen keresettel élt, melyben elsődlegesen a határozat megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság az összefonódást engedélyezze; másodlagosan a határozat hatályon kívül helyezését és az alperes új eljárásra kötelezését kérte úgy, hogy az alperes tekintse a szakhatósági hozzájárulást megadottnak; harmadlagosan a határozat hatályon kívül helyezésével a teljes alperesi eljárás megismétlésére vonatkozó kötelezés előírását kérte.
- [11] Állította, hogy az alperes jogsértően utasította el a szakhatósággal történő egyeztetésre vonatkozó indítványát. Sérelmezte, hogy az alperes nem folytatta le a versenyfelügyeleti eljárásban a versenyjogi elemzést, holott a rendelkezésére állt az érintett piacok és lehetséges versenyhatások elemzéséhez szükséges valamennyi információ, így „harmadik felek” adatszolgáltatásai, továbbá a felperes részletes piacbemutatója és a lehetséges hatásokra vonatkozó versenyjogi elemzés is. Ennek kapcsán hangsúlyozta, hogy a versenyjogi elemzés hiánya végső soron a teljes felülvizsgálathoz való jogát és a védekezéshez való jogát is veszélyezteti.

- [12] A továbbiakban vitatta a szakhatósági állásfoglalás megalapozottságát. Állította, hogy téves az érintett piac, mint a magyarországi televíziós és online platformon megjelenő információs műsorok összességéként történő meghatározása. Sérelmezte, hogy a televíziózás és a digitális tartalmak közötti átfedést az alperesi beavatkozó figyelmen kívül hagyta, mint ahogyan a piaci folyamatoknál értékelt elemzés tekintetében sem vette számításba, hogy a fogyasztók relatív többsége kb. egyformán tájékozódik a hírek tekintetében a televízióból, rádióból, nyomtatott sajtóból és az internetről. A sokszínű tájékozódás jogának veszélyeztetettsége tekintetében pusztán a JBE státuszából indult ki, nem vette azonban figyelembe pl. a piaci szereplők véleményét, a versenytársak mint független szereplők véleménybefolyásolási képességének súlyát, a nemzetközi média pluralizmus kutatási eredményeit. Előadta, hogy az irányadó törvényi szabályozás alapján az alperesi beavatkozónak először is fel kellett volna térképeznie a piacon lévő független véleményforrásokat, meg kellett volna néznie, hogy az összefonódást követően ezek szintje hogyan változna, végül pedig meg kellett volna határozza, hogy hogyan mérhető a sokszínű tájékozódáshoz való jog szintje és az eredeti szinthez képest mekkora változás történne a piacon.
- [13] Konkrét adatokra hivatkozással előadta, hogy a közvetítő csatorna dimenzió kapcsán az alperesi beavatkozó tévesen hagyta figyelmen kívül a nyomtatott és rádiós csatornát, valamint a közösségi médiát, továbbá nem igazolta azt az állítását sem, hogy a televízió és az internet a két legjelentősebb véleményformáló csatorna. A piaci részesedések számításakor az alperesi beavatkozó nem vette figyelembe az összes piaci aspektust, például nem vizsgálta meg a véleményforrások összefonódás előtti és utáni számában bekövetkezett változást sem.
- [14] A keresetlevél 3.1.3.2 pontjában részletes számadatokkal elemezte a piaci részesedések arányát a teljes médiapiacra és külön az információs műsorok piacára; a 3.1.3.3 pontban elemezte a teljes médiapiacot és az információs tartalmak piacát a közönségarány és látogatottság szempontjából, és e számadatok tükrében kifejtette, hogy miért vezetett torz eredményre az alperesi beavatkozó elemzése. Kiemelten utalt arra, hogy az alperesi beavatkozó az összefonódással érintett vállalkozások által elért fogyasztókat úgy számolta ki, hogy egyszerűen összeadta az RTL Csoport által a televíziós információs műsorok tekintetében elérhető ezer főt a digitális média által az összes tartalom tekintetében elérhető ezer fővel. Ezzel a számítási módszerrel figyelmen kívül hagyta a két csatorna fogyasztói közötti átfedést, azaz a keresztfogyasztást, továbbá az eltérő médiatartalmakat is összemosta. Mindezen kifejtett tényekből az következik, hogy nem haladta meg a %-os piaci részesedési küszöböt a releváns hírtartalmak kapcsán. Megjegyezte, hogy a JBE ímittel összevetni az információs műsorok közönségarányát egy módszertanilag téves megközelítés. A JBE számításához használt módszer ugyanis egész napra és teljes évre vonatkozó %-os limitet vesz figyelembe; egyes csatornákra kiszámított éves közönségarányt tehát félrevezető és megalapozatlan az egyes napi műsorok közönségarányával összehasonlítani.
- [15] Sérelmezte, hogy a helyettesíthetőség és a versenytársak véleményének vizsgálatát az alperesi beavatkozó nem mellőzhette volna, az összefonódásnak a média pluralizmusra gyakorolt hatása pedig csak feltételezéseken alapul. E körben szintén részletes számadatokkal elemezte, hogy összességében az összefonódás következtében elért teljes piaci növekmény (százalékpont), továbbá a hírműsorok piacán elért növekmény (%) nem számottevő.
- [16] A keresetlevelének 3.1.4 pontjában a felperes bemutatta, hogy az általa helyesnek vélt számítás esetén az alperesi beavatkozó eltérő eredményre jutott volna. Kifejtette, hogy a tényleges fogyasztói szokásokat és helyettesíthetőséget figyelembe véve a releváns piac a magyarországi televíziós, digitális, nyomtatott és rádiós platformon megjelenő információs médiatartalmak együttese, így a valós piacszerkezet is eszerint alakulna. A sokszínű tájékozódás jogának érvényesülése tekintetében az Mttv. 171. § (2) bekezdésében

meghatározott fordított feltételrendszerre hivatkozással rögzítette, hogy a médiavállalatok %-át érintené az összefonódás, így elenyésző mértékű változás történne a médiavállalatok tulajdonosi körében. Ez egyben azt is jelenti, hogy független véleményforrások összefonódás utáni szintje % marad. Mivel jellemzően az MTI által közölt híreket vesznek át az összefonódással érintett honlapok és közölnek le újra, és ezen sem rövid-, sem pedig középtávon nem tervez változtatni az RTL Csoport, ezért nem változik a média felületek által használt információforrás. Az összefonódás során a releváns televíziós tartalmak mindössze %-át gyártó társaság szerezne irányítást a digitális tartalmak alig %-át képviselő domainek felett. A csekély mértékű változás végett így nem érintené a tartalmak sokszínűségét az összefonódás. Mindezek alapján megállapítható, hogy e csekély mértékű változások következtében az összefonódás nem érintené a médiatartalmak sokszínűségét és nem lenne alkalmas a vélemények befolyásolására.

- [17] A releváns piac tekintetében a Nielsen Közönségmérés adataira támaszkodva arra hivatkozott, hogy amennyiben az alperesi beavatkozó elvégezte volna a szükséges piackutatást, úgy azonosíthatta volna, hogy a hírek és aktuális ügyek piacán mennyi egyéb jelentős véleménybefolyásoló erővel rendelkező piaci szereplő van jelen, és ennek fényében tudta volna mérlegelni a felperes piacon betöltött szerepét, amely az összpiaci szereplőkhöz viszonyítva egyértelműen kisebb a szakhatósági állásfoglalásban megállapítottaknál. A havi összes látogatószámra vonatkozó részesedés bemutatásával pedig arra hivatkozott, hogy a folyamatosan csökkenő kínálata egy % körül mozgó piaci részesedéssel rendelkező online portfólióval növekedett volna, amely nagyságrend egyértelműen cáfolja, hogy bármilyen negatív hatással kellett volna számolni a vélemények sokszínűsége kapcsán az összefonódást követően.
- [18] Az alperes a védiratában, az alperesi beavatkozó a nyilatkozatában a kereset elutasítását kérte fenntartva a határozatában, illetve a szakhatósági állásfoglalásában foglaltakat. A felperesi beavatkozó csatlakozva a felperes által előadottakhoz, a felperes keresetének megfelelő ítélet meghozatalát kérte.

Az elsőfokú ítélet

- [19] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével a felperes keresetét elutasította.
- [20] Megállapította, hogy az alperest az alperesi beavatkozóval, mint szakhatósággal való egyeztetés kötelezettsége a Ket. 45. § (3) bekezdése szerinti esetekben terhelte. Mivel a szakhatósági állásfoglalás nem szenved a Ket. 44. § (6) bekezdése szerinti tartalmi hiányosságban, nem volt olyan ok, ami miatt az alperesnek egyeztetnie kellett volna az alperesi beavatkozóval. Rögzítette, hogy ugyan az Mttv. rendelkezései „nem tiltják”, hogy a versenyfelügyeleti eljárás keretében az alperesi hatóság a lefolytatott vizsgálat elkülönülő értékelésének eredményéről beszámoljon, azonban ez egy lehetőség az alperesi hatóság számára. Összességében megállapította, hogy az alperes nem sértette meg az indokolási kötelezettségét, elegendő volt a szakhatósági állásfoglalás tartalmára utalnia, és arra, hogy mivel az az Mttv. 171. § (4) bekezdése alapján köti, arra alapítottn hozza meg az érdemi döntését.
- [21] A szakhatósági állásfoglalás tartalmára utalással megállapította, hogy az részletes elemzést végzett az érintett médiapiac és az összefonódás várható hatásai tekintetében. Az összefonódás az Mttv. 68. § (2) bekezdése szerinti 35%-os korlát alatt marad a szakhatósági állásfoglalás szerint, tehát nem álltak fenn az automatikus megtagadás feltételei, ezért jogszerűen folytatta le a további vizsgálatot a médiapiaccal kapcsolatban az alperesi beavatkozó. Megállapította továbbá, hogy a szakhatóság az eljárása során részletes bizonyítási

eljárást folytatott, több alkalommal hiánypótlásra hívta fel a felperest, tehát lehetősége volt az eljárás során a nyilatkozatait megtenni, az okirati bizonyítékait rendelkezésre bocsátani, amelyeket aztán a szakhatóság értékelt is. Ítéletében rögzítette, hogy mi volt az alperesi beavatkozó vizsgálatának tárgyköre, milyen adatokat elemzett, azokat mely adatokkal vetette össze, az elsőfokú bíróság továbbá felsorolta, hogy az alperesi beavatkozó milyen törvényi rendelkezéseket, ajánlásokat, közösségi jogi rendelkezéseket vett figyelembe a döntése meghozatala során. Úgyszintén az ítélet felperesi keresetet alaptalannak minősítő indokolási részében ismertette, hogy az alperesi beavatkozó mely szempontok alapján határozta meg a releváns piacot, és rögzítette, hogy releváns piac a véleményformáló képességgel rendelkező termékek piaca, függetlenül a közvetítő csatornától. Ezt követően arra hivatkozott, hogy az alperesi beavatkozó elemzése szerint a releváns piac a magyarországi televíziós és digitális platformon megjelenő, az információs és tájékoztató szolgáló médiatartalmak együttese. Megállapította, hogy az alperesi beavatkozó részletes adatbeszerzést, bizonyítást folytatott le, a médiapiac releváns szegmensének és adatainak elemzésével határozta meg a tárgyi összefonódás szempontjából releváns adatokat, mutatókat; mindezek összevetésével határozta meg a végső következtetését a sokszínű tájékoztatóshoz való jog veszélyeztetettsége kapcsán. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes nem helytállóan érvelt azzal, hogy az alperesi beavatkozó a releváns piac méretét jogszabálysértően indokolatlanul szűkítette.

- [22] A keresztfogyasztás figyelembevételének hiányával kapcsolatos felperesi állítás kapcsán rögzítette, hogy a felperes által felvázolt számítási hiba egyrészt nagyságrendileg az irányadó mutatókat nem befolyásoló tényező, másrészt a fogyasztási adatok a szakhatóság által elvégzett elemzésnek csak egy szegmensét adták. Megállapítása szerint a szakhatóság a végső következtetését az összefonódás megtagadása kapcsán nem csak ebből, hanem „több más adat egybevetéséből” hozta meg. Mindezek miatt nem volt az ügy érdemére kiható jelentősége a keresztfogyasztás kiszűrésének hiányára vonatkozó felperesi hivatkozásnak.
- [23] Az RTL-csoport csökkenő részesedésére alapított felperesi hivatkozás kapcsán arra mutatott rá, hogy a sokszínű tájékoztatóshoz való jog esetleges veszélyeztetettsége nem pusztán a számadatok, a részesedés arányának függvénye. Összefonódás útján a végeredményt tekintve ugyanis ugyanakkora, vagy akár csökkenő részesedés esetén is előállhat a sokszínű tájékoztatóshoz való jog sérelme. Másrészt pedig a számokon, a részesedési arányokon belül a részesedés tartalmi összetevőit, tehát annak minőségét, az elért területeket is figyelembe kell venni. Tehát ugyanakkora részesedés mellett is jelentős tényező az, ha az addig döntően televíziós területre kiterjedő médiaszereplő több internetes honlapon szerzi meg a közvetlen irányítást. Ítéleti álláspontja szerint döntő jelentősége van a terjeszkedés minőségének is, melynek okán összességében alaptalanul hivatkozott arra a felperes, hogy az összefonódás nem több, mint kompenzáció.
- [24] A Lapcom-felvásárlás kapcsán hozott alperesi döntést a jelen ügyben nem tartotta irányadónak, figyelemmel arra, hogy minden esetben a konkrét ügy releváns adatait feltárva kell az ügy érdemében a döntést meghozni, és elemezni, hogy a feltárt adatokból okszerűen következik-e a fúzió megtagadása vagy sem.
- [25] Összességében megállapította, hogy a feltárt adatokból (JBE-minőség; tartalom-kínálat szűkülés; a fúzióval olyan új piaci formáció jönne létre, amelyben a felperes mint addig döntően televíziós szereplő az online piaccal a lineáris médiaszolgáltatásban betöltött kiemelt szerepét és sokéves tapasztalatát is figyelembe véve még erőteljesebb véleménybefolyásoló képességgel rendelkező tényezővé válhat) az alperesi beavatkozó a szakhatósági állásfoglalásában okszerűen állapította meg, hogy a felperes éve jelentős befolyásoló erővel rendelkező médiapiaci szereplő, ez pedig a releváns piacon az összefonódás által még

Kf.IV.38.095/2018/10.

jelentősebbé válhat. Helytállónak minősítette a szakhatósági állásfoglalásnak azt a következtetést is, hogy a nagyobb gazdasági erővel rendelkező szereplő az üzletpolitikai megfontolásait hajlamos ráerőltetni a fúzióban résztvevő kisebb gazdasági potenciállal rendelkező vállalatra, tehát jelen esetben a felperes a felperesi beavatkozóra. Ez a plurális tájékoztatás lehetőségét korlátozná, mert hosszútávon a közös szerkesztői felelősség alatt levő és egy vállalatirányítási struktúra keretein belül működő tartalom előállítás szükségképp az egységesítés felé haladna.

- [26] Az elsőfokú bíróság végezetül azt rögzítette, hogy mivel a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntést hozhatott, mellőzte a peres felek által egyebekben előadottakat, és csatolt okiratokat, megtett indítványokat.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

- [27] Az ügyben a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a bíróság engedélyezze a felperes és a felperesi beavatkozó közötti összefonódást; másodlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság az alperes határozatát helyezze hatályon kívül és kötelezze az alperest új eljárás lefolytatására azzal, hogy a szakhatósági állásfoglalást tekintse megadottnak; harmadlagosan az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte úgy, hogy az alperesi határozatot és az annak részét képező szakhatósági állásfoglalást a bíróság helyezze hatályon kívül és kötelezze az alperest a teljes eljárás megismétlésére; negyedlegesen az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását kérte.
- [28] Arra hivatkozott, hogy az elsőfokú ítéletben kifejtett érvelés csupán formai szempontból vizsgálva is zavaros és logikátlan. Az elsőfokú bíróság továbbá nem tett eleget az indokolási kötelezettségének, a felek előadásait és okirati bizonyítékait ugyanis indokolás nélkül, önkényesen mellőzte, megsértve a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 221. § (1) bekezdését. Az elsőfokú bíróság nem értékelte a 2017. június 27-én csatolt magánszakértői véleményt sem, azt az ítéletében még csak nem is nevesítette. A per során előterjesztet részletes számadatokat és számításokat szintén nem értékelte, ítéletében a felperesi érvekre elvétve, rendszertelenül reagált.
- [29] Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a szakhatósági állásfoglalást mérlegelési jogkörben meghozott döntésként értékelte, az alperesi beavatkozónak ugyanis jogszabályi felhatalmazása kizárólag az Mttv-ben megfogalmazott eldöntendő kérdés megválaszolására terjed ki. Ebből következően a szakhatósági állásfoglalás tekintetében a régi Pp. 206. §-a szerinti teljes felülvizsgálatnak van helye, mely felülvizsgálatnak az elsőfokú bíróság nem tett eleget. Az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia kellett volna a vitatott tényállási elemek helyességét, az alperes és a felperes által felhozott ténybeli hivatkozások ütköztetését el kellett volna végeznie. Az ítéletben azonban szó sem esik a felperes által felállított tényállás vizsgálatáról, mint ahogyan az elsőfokú bíróság a szakhatósági állásfoglalás okszerűségének vizsgálatát is elmulasztotta lefolytatni, hanem kritika nélkül fogadta el az alperesi beavatkozó jogszabálysértő érvelését.
- [30] A továbbiakban előadta, hogy az alperes jogellenesen mellőzte a szakhatósági egyeztetés kezdeményezését, ez következik ugyanis a Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségéből. Arra is hivatkozott, hogy az alperesi értékelés határozatból történő mellőzése jogszabálysértő. Az alperes ugyanis teljes körű versenyfelügyeleti eljárása során az összefonódást érdemben vizsgálta. A szükséges adatok begyűjtése érdekében a felperest és egyéb piaci szereplőket is részletes adatszolgáltatásra kötelezett. Az alperes ezzel megsértette a Ket. 72. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségét, és értékelésének

Kf.IV.38.095/2018/10.

elmaradásával akadályozta a határozatának bírósági felülvizsgálatát. Hangsúlyozta, hogy a megkérdozett piaci szereplők azon az állásponton voltak, hogy az összefonódás semmilyen káros hatást nem gyakorolna a lehetséges releváns piacként azonosított televíziós, illetve online piacon.

- [31] Anyagi jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a releváns piac meghatározása során elsődlegesen a felperes álláspontját tekintette logikusnak és azt deklarálta is, miszerint a releváns piac „a véleményformáló képességgel rendelkező termékek piaca, függetlenül a közvetítő csatornától”. Az ítélet azonban ezt követően bármiféle indokolást nélkülözve leszögezte, hogy „a releváns piac a magyarországi televíziós és digitális platformon megjelenő, az információs és tájékoztató szolgáló tartalmak együttese”, azaz önmaga sem tudott ésszerű magyarázattal szolgálni az alperesi beavatkozó ésszerűtlen piacsűkítésére. Ugyanígy a felperesi érvelés teljes figyelmen kívül hagyásával mondta ki, hogy a keresztfogyasztás egyrészt nagyságrendileg az irányadó mutatókat nem befolyásoló tényező, másrészt a fogyasztási adatok a szakhatóság által elvégzett elemzésnek csak egy részét adták. E tekintetben azonban az ítélet semmilyen vizsgálatot nem tartalmaz.
- [32] Arra is hivatkozott, hogy a terjeszkedés minőségének döntő jelentőségére tett ítéleti megállapítás sérti az Mttv. 171. § (2) bekezdésében megfogalmazott követelményt. A terjeszkedés minőségét is szükséges lefordítani a mérhető (becsülhető) számok nyelvére. A legmegfelelőbb számadat az összefonódásban részt vevő vállalkozások piaci részesedése. Az Mttv. hivatkozott rendelkezéséből pedig egyértelműen kitűnik, hogy csupán növekvő piaci részesedés esetén lehet megállapítani a sokszínű tájékoztató jogának sérülését.
- [33] Hangsúlyozta, hogy a Lapcom felvásárlás és az egyéb ügyekben alkalmazott jogértelmezés releváns a perbeli ügyben is. Az elsőfokú bíróság nem mellőzhette volna az ügyek azonos ténybeli alapjainak vizsgálatát, és fel kellett volna tárnia, hogy az azonos tényállási elemek ellenére miért került megtiltásra az összefonódás a perbeli esetben, és miért engedélyezték a Lapcom felvásárlás esetén.
- [34] Jogi álláspontja szerint a JBE küszöb önmagában téves hivatkozási alap, mivel a JBE limittel összevetni az információs tartalmak közönségarányát módszertanilag hibás megközelítés. A JBE számításhoz használt módszer ugyanis egész napra és teljes évre vonatkozó 15%-os küszöböt vesz figyelembe. Egyes csatornákra kiszámított közönségarányt tehát félrevezető és megalapozatlan az egyes napi műsorok közönségarányával összehasonlítani. Az arra történő hivatkozás, mely szerint az összefonódás már a sokszínű tájékoztatóra gyakorolt veszély esetén is megtiltandó, jogszabályellenes. A sokszínű tájékoztatóhoz való jog esetleges veszélyeztetése az ítéletben egy szimpla feltételezés, amely semmilyen számadattal nem lett alátámasztva.
- [35] Végezetül arra hivatkozott, hogy a Kúria számára minden bizonyíték rendelkezésre áll annak érdekében, hogy megváltoztassa az alperesi határozatot, illetve a szakhatósági állásfoglalást. Ennek keretében négy kérdést kell azonosítani, amelyeknek a megválaszolásán keresztül levonható az a következtetés, hogy az Mttv. 171. §-a alapján az összefonódás nem lett volna megtiltható. E körben arra hivatkozott, hogy az Mttv. 171. §-ának (2) bekezdése egyértelműen kimondja, hogy a Médiatanács mikor nem tagadhatja meg hozzájárulás megadását, amelyben nem szerepel semmilyen utalás a JBE minőségre. A JBE minőség helyett egy másik objektív mérőszám ugyanakkor megjelenik a jogszabályban, nevezetesen az Mttv. 68. § (2) bekezdésére való hivatkozás, mint olyan esetkör, amikor automatikusan meg kell tagadja az alperesi beavatkozó a szakhatósági hozzájárulását. E jogszabályhelyben meghatározott objektív küszöb nem azonos a JBE státusszal. Mindezek alapján levonható az a következtetés, hogy a 35%-os közönségarányt el nem érő vállalkozás terjeszkedésével szemben nem

alkalmazható automatikus korlátozás. A második azonosítandó kérdés, hogy hatással lehet-e a sokszínű tájékozódásra a nyomtatott sajtó és a rádió. Álláspontja szerint a józan ész szabályaiból és a mindennapi élettapasztalatokból kiindulva életszerűtlen lenne azt gondolni, hogy nincsen hatása a rádiónak és a nyomtatott sajtónak a sokszínű tájékozódásra. A csatolt szakértői véleményben szereplő hírfogyasztás elemzés is ezt támasztja alá. Megjegyezte ugyanakkor, hogy még a perbeli mesterségesen szűken meghatározott piacon sem mutatható ki a sokszínű tájékozódás jogának veszélyeztetése az összefonódás következtében. Harmadik kérdésként kell értékelni, hogy figyelembe vehető-e többször ugyanaz a néző/olvasó/látogató/hallgató a médiaportfóliók együttes elérésének megítélésekor. E körben arra hivatkozott, hogy döntő jelentősége lehet annak, hogy milyen módon összesítjük az egyes fogyasztói eléréseket a duplikációk kiszűrése érdekében. A torzítások kiszűrésére létezik egy módszer, ami a keresztfogyasztás mérésével feloldja és kezelhetővé teszi a problémát. Az alperesi beavatkozó mindösszesen két helyen nem szűrte a keresztfogyasztást (az összefonódás résztvevőinek online elérési adatainak kiszámításakor és az RTL Csoport és a CDM portfóliójának összesítésekor), melyre elfogadható magyarázatot nem adott. Az RTL Csoport és a felperesi beavatkozó releváns weboldalai között fennálló keresztfogyasztást, valamint a cégcsoporton belüli keresztfogyasztásokat sem szűrte ki az alperesi beavatkozó, hanem egyszerűen összeadta az elérési adatokat és megállapította, hogy összesen ezer főt érnek el ezen médiumok. E körben hivatkozott a független méréseket végző Gemius adataira, amely alapján az alperesi beavatkozó már az online elérések kiindulópontjának meghatározásakor érdemben torzította a lehetséges növekmény mértékét. Az alperesi beavatkozó továbbá a két portfólió összesítésekor sem végezte el megfelelően ezt a szűrést. Az általa meghatározott elméleti maximum egy olyan érték, amely a gyakorlatban nem tud megvalósulni, így a tényleges hatások vizsgálata szempontjából egyértelműen hibás következtetésre vezet. Utalt arra is, hogy a csatolt szakértői vélemény a keresztfogyasztás kiszűrésére három lehetséges módszert is megemlíti, amelyek alapján már jól becsülhető a keresztfogyasztás. Negyedik megválaszolandó kérdésként arra hivatkozott, hogy szükséges vizsgálni, hogy figyelmen kívül hagyhatók-e egy összefonódás hatásának vizsgálatakor a további piaci szereplők és a piaci trendek. Sérelmezte, hogy a szakhatósági állásfoglalásban nincs utalás arra, hogy az alperesi beavatkozó figyelembe vette volna a véleménybefolyásolás szempontjából meghatározó piaci szereplőket, illetve a releváns piaci trendeket is szinte teljes mértékben elmulasztotta értékelni. Ezek a szempontok ráadásul közvetlenül kiolvashatók az Mttv. 171. § (2) bekezdésének megfogalmazásából. A megállapított %-os közönségarányról nem dönthető el önmagában, hogy jelentős-e vagy sem, ehhez értelemszerűen szükséges figyelembe venni a további piacon lévő véleményforrások közönségarányát is. E közönségarány tekintetében az látszik, hogy két jelentősebb csatornacsalád is azonosítható a televíziós piacon. Az MTVA %-os közönségaránnyal rendelkezik, a TV2 Csoport pedig %-os aránnyal előzi meg a felperest, azaz további jelentős független véleményforrások vannak jelen az alperesi beavatkozó által kulcskérdésként kezelt televíziós piacon. Mindezekből pedig az a következtetés vonható le, hogy még a felperes által elért fogyasztók számának növekedése esetén sem lenne az összefonódás érezhető hatással a közönségarányok szerkezetére. Álláspontja szerint az összefonódás által elért növekmény ismeretében (fő) azt lett volna szükséges megvizsgálni, hogy ez a változás hogyan befolyásolja a fogyasztók sokszínű tájékozódásához fűződő jogát a valós piaci körülmények között. Ehhez elengedhetetlen lett volna figyelembe venni a releváns elérések számának alakulását dinamikus szempontok szerint, a trendszerű irányok mentén.

- [36] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt magánszakvélemény értékelésének mellőzésével nem követett el jogszabálysértést. A felperes ugyanis a 9. sorszámú előkészítő iratában, amelyhez F/3 alatt csatolta a magánszakvéleményt, mást sem

Kf.IV.38.095/2018/10.

tett, mint ismertette e véleményét. Ezenfelül a magánszakvélemény két kérdése közül az első egy nem vitatott kérdés volt, hogy ti. jogosult-e a felperes elvileg új médiaszolgáltatás indítására. A második kérdés már valóban releváns, azonban az semmilyen érdemi többlettartalmat nem hordozott a felperesi előkészítő iratokhoz képest, így annak külön nevesítése szükségtelen volt. Az indokolási kötelezettséggel kapcsolatban hivatkozott a Kúria Kfv.III.37.392/2015/5. számú ítéletére, amelyben a Kúria azt fejtette ki elvi élel, hogy a jogszabályokból egyrészt nem következik, hogy a bíróságoknak a kereseti kérelem hosszához viszonyítva, érvelési logikáját követve kéne határozataikat indokolniuk, másrészt a közigazgatási határozatok felülvizsgálatakor nem a felperes határozhatja meg, hogy mely érvelés releváns és melyik nem. Mindezek alapján a bíróságnak konkrét és részletes indokolást csak az alperesi határozat tárgya szempontjából releváns érvelésre kell adnia. Előadta azt is, hogy az ítéletben még utalás sem történt arra, hogy a bíróság mérlegelési jogkörben hozott döntésként tekintett volna a szakhatósági állásfoglalásra. Hangsúlyozta, hogy a közigazgatási határozatot felülvizsgáló bíróságnak elsősorban nem a felperes által felállított tényállást kell vizsgálnia, hanem a határozat, illetve a szakhatóság állásfoglalása alapjául szolgáló tényállást, és ennek alapján kell eldöntenie, hogy a közigazgatási határozat szenved-e a keresetben meghatározott jogszabálysértésekben. Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az alperes, illetve a szakhatóság eleget tette-e a tényállás tisztázási kötelezettségének, az ítélet 8-11. oldalain összevetette a felperes előadását a szakhatósági állásfoglalásban tett ténymegállapításokkal és következtetésekkel, a bizonyítékokat egyesével és összességükben értékelte, és így alakította ki azt a meggyőződését, hogy a szakhatósági álláspont alapjául szolgáló tényállás megalapozott. Az elsőfokú bíróság elvégezte mind az alperesi beavatkozó állásfoglalásának, mind a felperes érveinek okszerűségi vizsgálatát, az ítéletből kiderül, hogy a bíróság a felperesi érveket túlnyomórészt elvetette, és ahol azoknak helyt adott, megindokolta, hogy miért nem bírnak jelentőséggel. Hangsúlyozta, hogy nem volt köteles szakhatósági egyeztetést kezdeményezni, az alperesi beavatkozó nyilvánvalóan nem lépte túl a hatáskörét, és a szakhatósági állásfoglalás mindenben megfelelt a Ket. 44. § (6) bekezdése szerinti követelményeknek. Arra is hivatkozott, hogy abban az esetben, amikor a pozitív döntésnek egy szakhatósági hozzájárulás a szükséges, de önmagában nem elégséges feltétele, és ez a szakhatósági hozzájárulás egyértelműen hiányzik, akkor az eljáró hatóságnak nem kell erőforrásokat pazarolnia arra, hogy a többi szükséges feltételt is érdemben vizsgálja. Az Mttv. 171. §-a alapján egyértelműen az volt a törvényalkotó szándéka, hogy versenyjogi elbírálásra csak akkor kerüljön sor, ha már rendelkezésre áll a médiahatósági hozzájárulás. A bírósági felülvizsgálati jogkört ez nem akadályozza. E körben hivatkozott a Ket. 7. §-a szerinti költségtakarékosság és hatékonyság elvére, valamint arra, hogy „ha az anyakönyvvezető előtt az egyik házasulandó a boldogító igen helyett nemet mond, akkor a másikat már nem is muszáj nyilatkoztatni, mert minek”. Végezetül előadta, hogy a fellebbezés egyéb állításai az alperesi beavatkozó szakhatóság kompetenciájába tartoznak.

[37] Az alperesi beavatkozó a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Arra hivatkozott, hogy a felperes azon kereseti érveit ismételte meg, melyekre az elsőfokú ítélet már érdemben reagált. Előadta, hogy a felperes iratellenesen hivatkozik arra, hogy a szakhatósági állásfoglalás meghozatalakor a JBE státusz volt a döntő szempont. A Lapcom felvásárlással kapcsolatos ügyszakhatósági ügyazonosságot a felperes nem tudta alátámasztani. Az ítélet a felperes állításával ellentétben megindokolja, hogy miért nem volt helytálló a felperes releváns piac indokolatlan szűkítésére vonatkozó álláspontja. Összefoglalva a felperes semmilyen olyan, az ítélet jogszerűségét befolyásoló érvet nem adott elő, amelyre az elsőfokú ítélet részletes indokolást ne tartalmazna.

[38] A felperesi beavatkozó nyilatkozatot nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [39] A fellebbezés alapos.
- [40] A Kúria megállapította, hogy a felperes megalapozottan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság ítélete a régi Pp. 206. § (1) és 221. § (1) bekezdésébe ütközik, az indokolásból ugyanis nem állapítható meg, hogy a bíróság a döntését mire alapította. Nem jelölte meg a bizonyítékokat, nem említette meg azokat a körülményeket, amelyeket a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, és nem utalt azokra az okokra, amelyek miatt az alperesi beavatkozó által felhozott tényeket bizonyítottnak találta, és amelynek okán a felperes által felsorakoztatott érveket alaptalannak értékelte. Az ítélet indokolásából nem látható a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése, azok értékelése, ahogy az sem, hogy bármiféle bizonyítási eljárás lefolytatásra sor került volna.
- [41] A Kúria kiemeli, hogy az ítéletből megállapíthatónak kell lennie, hogy az egyes határozatrészekhez (szakhatósági állásfoglalásban rögzített megállapításokhoz) kapcsolódóan a felperesnek tételesen mi a keresetben rögzített álláspontja, ezzel összefüggésben mely konkrét jogszabályhely megsértését állítja, melyek az e kereseti érvelést alátámasztó bizonyítékok. Az ítéletnek tartalmaznia kell továbbá, hogy a bíróság a kereseti kérelem keretei között (rég Pp. 213. § (1) bekezdés) a közigazgatási eljárásban beszerzett bizonyítékokat melyik fél milyen előadásával, melyik perbeli bizonyítékkal és miként ütköztette, ennek alapján a felperes vagy az alperes/alperesi beavatkozó tényállítását minősítette-e bizonyítottnak és miért. A bizonyítékok értékelését nem helyettesítheti az alperes határozati álláspontjának (alperesi beavatkozói szakhatósági állásfoglalásnak) ítéletben való megismétlése.
- [42] A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú ítéletnek nincsen a régi Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően megállapított tényállása. A vitatott szakhatósági állásfoglalás megállapításait nem ismerteti, az abban foglaltakat kizárólag a felperes egyes, kiragadott kereseti állításaira reagálva jelöli meg akként, hogy csak szó szerint ismétli azt, de arról nem ad számot, hogy miért egyeznek meg e megállapítások a bíróság belső meggyőződésével, mely tényeknél és bizonyítékoknál fogva cáfolják a kereseti érveket. A bíróság által megjelölt jogszabályokat konkrét tényállási elemekre kell alkalmazni, azaz az ítélet jogi indokolásában a tényállás és a jogszabályok ütköztetésének szerves egységet kell képeznie. A Kúria azt ugyanakkor rögzíti, hogy az elsőfokú ítélet sommás indokolásából (a tényleges bírósági felülvizsgálat fent részletezett hiányosságából) még nem következik az a felperesi állítás, hogy a szakhatósági állásfoglalást mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősítette volna, e tekintetben – helyesen – nem hivatkozott a régi Pp. 339/B. §-ára. Bár az kétségtelen, hogy az ítélet példátlanul hiányos indokolása miatt, a bizonyítékok ütköztetésének teljes mellőzéséből tartalmilag levont e felperesi következtetés nem minden alapot nélkülöz.
- [43] A régi Pp. 166. § (1) bekezdésében felsorolt bizonyítási eszközökkel a felperes bizonyíthatja a keresetében foglaltakat, amely esetben a bíróságnak az ítéletében a közigazgatási eljárásban beszerzett bizonyítékok megjelölése mellett a perbeli bizonyítékokat is meg kell neveznie, és azok mikénti értékelését is tartalmaznia kell a jogi indokolásnak a felek vonatkozó nyilatkozatainak ütköztetésével.
- [44] Az elsőfokú bíróság ítélete a fenti követelménynek nem felel meg, mert pusztán annyit rögzít, hogy „mivel a rendelkezésre álló adatok alapján érdemi döntést hozhatott, mellőzte a peres felek által egyebekben előadottakat, és csatolt okiratokat, megtett indítványokat”. A perben becsatolt bizonyítékokat (így például a felperes által csatolt magánszakértői véleményt) még csak nem is nevesíti, nem jelöli meg, hogy azt a fél nyilatkozataként vette-e figyelembe és miként értékelte az abban foglaltakat. Megalapozottan hivatkozott arra a felperes a

Kf.IV.38.095/2018/10.

fellebbezésében, hogy az elsőfokú ítélet egyetlen számadatot, avagy annak jelentőségét/jelentőségének hiányát (értékelését) sem tartalmazza, ugyanakkor a fent ismertetettek szerint mind a szakhatósági állásfoglalás ténymegállapításai, mind a felperes keresetében állítottak részletezik a felperes médiapiacra és az információs műsorok piacára vonatkozó részesedésének arányát, a közönségarányt, a várható piaci növekményt, a televíziózási és internetezési szokásokat, a reklámbevételek alakulását, az online médiaszolgáltatások fokozatos térnyerésére vonatkozó adatokat, a felperes stagnáló televíziós pozíciójára vonatkozó tényeket és számadatokat. Az elsőfokú ítélet egy tényező tekintetében kísérelte meg a bizonyítékok tényleges értékelését elvégezni, amikor is a keresztfogyasztás kiszűrésének hiányára vonatkozó felperesi állítás kapcsán azt rögzítette, hogy a felperes által felvázolt számítási hiba egyrészt nagyságrendileg az irányadó mutatókat nem befolyásoló tényező, másrészt a fogyasztási adatok a szakhatóság által elvégzett elemzésnek csak egy szegmensét adták, a szakhatóság a végső következtetését „több más adat egybevetéséből” vonta le. Az elsőfokú ítéletből az a következtetés vonható le, hogy – mivel számítási hibának minősítette a keresztfogyasztás kiszűrésének hiányát – a felperes ezen kereseti érvelését megalapozottnak minősítette. Az azonban nem állapítható meg, hogy mely tények (számadatok, bizonyítékok) alapján vonta le azt a következtetést, hogy az említettek az „irányadó” mutatókat nem befolyásolták, egyáltalán melyek ezek az összességében nem változó mutatók.

- [45] A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása olyan mértékben sérti a régi Pp. 221. § (1) bekezdését, hogy a keresetet elutasító rendelkezésének jogszerűsége nem állapítható meg.
- [46] Az elsőfokú bíróság a fentiekén túl a releváns piac meghatározásánál szintén csak a szakhatósági állásfoglalás két kiragadott mondatát ismételte, amikor egyrészt azt rögzítette, hogy releváns piac a véleményformáló képességgel rendelkező termékek piaca, függetlenül a közvetítő csatornától. Ezt követően pedig már arra hivatkozott, hogy az alperesi beavatkozó elemzése szerint a releváns piac a magyarországi televíziós és digitális platformon megjelenő, az információs és tájékoztató szolgáltató médiatartalmak együttese. Mindezek után az ítélet 9. oldalának 2. bekezdésében a szakhatósági állásfoglalásban foglaltakat akként rögzíti, hogy azt a felperes által előadottakkal nem veti össze, saját belső meggyőződéséről nem ad számot, így nem tudható, hogy az elsőfokú bíróság az alperesi (beavatkozó) álláspontot milyen érvek mentén tette magáévá. A bizonyítékok értékelésénél a bíróság természetesen nem hagyhatja figyelmen kívül azt a tényt, hogy a közigazgatási ügyekben az alperes által már meghozott és indokolt határozatot vizsgál felül, azonban az indokolása csak akkor lesz jogszerű, ha a megállapításait a saját meggyőződéséből eredő ésszerű és racionális indokok alapján teszi meg, mely indokoknak az ítéletében szerepelnie kell.
- [47] A másodfokú bírósággal eljáró Kúria két eljárásjogi kérdésben tartotta érdemben felülvizsgálhatónak az elsőfokú ítéletet. Az egyik a szakhatósággal való egyeztetés hiányának kérdésköre, a másik pedig az alperesi vizsgálat hozzájáruló szakhatósági állásfoglalás hiányára alapított mellőzése.
- [48] A Ket. 45. § (3) bekezdése értelmében, ha a hatóság megítélése szerint a szakhatóság a hatáskörét túllépte, vagy állásfoglalása ellentétes a 44. § (6) bekezdésében foglalt követelményekkel, a hatóság a szakhatósági állásfoglalás beérkezésétől számított nyolc napon belül egyeztet a szakhatósággal. Az egyeztetés eredménytelensége esetén a hatóság az eljárás egyidejű felfüggesztése mellett a szakhatóság felügyeleti szervénél felügyeleti eljárást kezdeményez. A felügyeleti szerv tizenöt napon belül dönt.

- [49] A felperes a szakhatósági állásfoglalást a közigazgatási eljárás során annak ténybeli hibáira hivatkozással érdemben vitatta. A Ket. fent idézett rendelkezése azonban nem a szakhatósági állásfoglalás érdemi vitatása esetére írja elő az eljáró hatóság számára a kötelező egyeztetés lehetőségét, hanem olyan alapvető hiba észlelése esetén, amely gyakorlatilag a szakhatósági állásfoglalás érdemi felülbírálatát kizárja (hatáskör túllépése, tartalmi követelmény hiánya). Az a tény, hogy a felperes nem ért egyet a szakhatósági állásfoglalásban foglaltakkal, a kötelező egyeztetés jogalapját nem teremti meg, a hatóság tényállás tisztázási kötelezettségének fogalmi körébe ezen kötelező egyeztetés nem vonható be. Az eljáró hatóságnak a szakhatósági állásfoglalásnak nem a szakhatóság szakmai kompetenciájába tartozó (azaz a felperes által állított) jogsértését kell észlelnie, ezt nem is teheti meg, hiszen ebben az esetben olyan kérdésben foglalna állást, amelyben az eljárási szabályok éppen hogy egy különleges szakértelemmel rendelkező szakhatóság kötelező megkeresését írják elő. Ennél fogva e kérdésben az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást, a felperes maga sem állította, hogy a szakhatósági állásfoglalással az alperesi beavatkozó a hatáskörét túllépte volna, avagy/és a szakhatósági állásfoglalás – figyelembe véve a határozatra vonatkozó tartalmi követelményeket is – a Ket. 44. § (6) bekezdése szerinti hibában szenvedne.
- [50] A nemleges szakhatósági állásfoglalásra tekintettel mellőzött alperesi vizsgálat körében a másodfokú bíróság a következőkre mutat rá. Az a felek között nem volt vitatott, hogy a szakhatósági állásfoglalás az eljáró hatóságot köti. Az Mttv. 171. § (1) bekezdése értelmében, a Gazdasági Versenyhivatal köteles a Médiatanács állásfoglalását beszerezni az olyan vállalkozások közötti összefonódásnak a Tpv. 24. § szerinti engedélyezéséhez, amely vállalkozások vagy a Tpv. 15. § szerinti érintett legalább két vállalkozáscsoport tagjai szerkesztői felelősséget viselnek, és amelyek elsődleges céljai a médiatartalom nyilvánosságához való eljuttatása valamely elektronikus hírközlő hálózaton vagy nyomtatott sajtóterméken keresztül. Az Mttv. 171. § (4) bekezdése alapján a Médiatanács szakhatósági állásfoglalása a Gazdasági Versenyhivatalt köti (...). Az alperes e rendelkezésekből, a költséghatékonyság elvéből – egy házasságkötéssel kapcsolatos példán keresztül –, valamint a Ket. 50. § (1) bekezdéséből vezette le, hogy az összefonódás versenyjogi értékelésére miért nem kerített sort.
- [51] A másodfokú bíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy a perbeli jogkérdés megítélése szempontjából nem tekinti irányadónak az alperes által szemléltetett példát. A Kúria az alperessel ellentétben az anyakönyvvezető előtti házasságkötéskor vizsgálandó szempontok és a perbeli fúzió versenyjogi hatásainak értékelése között analógiaként értelmezhető összefüggéseket nem talált. A Kúria rögzíti, hogy a hatóság eljárási (vizsgálati) kötelezettsége nem függ a szakhatósági állásfoglalás hozzájáruló voltától, ez az Mttv. 171. §-ából és a Ket. 50. § (1) bekezdéséből nem olvasható ki. Abból a tényből ugyanis, hogy a szakhatóság állásfoglalása mind a Ket., mind az Mttv. alapján az eljáró hatóságot köti, nem következik az, hogy erre hivatkozással az eljáró hatóság a saját hatáskörébe utalt kérdések vizsgálatát pusztán költséghatékonyságra és a döntés determináltságára hivatkozással mellőzhetné. A Ket. 50. § (1) bekezdése szerinti döntéshozatalhoz szükséges tényállás tisztázás nem mentesíti a gazdasági verseny felett hatósági kontrollt gyakoroló alperest, hogy a felperes kérelméből fakadó eljárási és tényállás tisztázási kötelezettsége alól mentesüljön, azaz a felperes kérelme tárgyában a saját, a kérelem versenyjogi minősítését jelentő „döntését” meghozza. Következik ez az Alaptörvény B) cikkében foglalt jogállamiság követelményéből és az R) cikk (2) bekezdéséből is, melynek értelmében az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.
- [52] Amennyiben a jogalkotó akarata az alperes által felvázoltakkal egyező lett volna, akkor rendelkezett volna arról, hogy a szakhatóság hozzájáruló állásfoglalásáig az eljáró hatóságnak a saját hatáskörébe tartozó vizsgálatot érintően nem kell más (a szakhatóság megkeresésén

Kf.IV.38.095/2018/10.

túli) vizsgálatot, eljárási cselekményt megkezdenie (folytatnia), avagy a két eljárást elkülönítette volna egymástól, és az alperes előtti eljárás megindítását a hozzájáruló szakhatósági állásfoglalástól tette volna függővé. Ettől eltérően olyan eljárásjogi kereteket alakított ki, melyben a szakhatósági közreműködés biztosítja, hogy a két hatóságnak önálló felelősségi rendszerben, de az ügyfél felé egy eljárásban kell értékelnie az elé kerülő ügyet.

- [53] A perbeli esetben a felek által nem vitatottan a bíróságnak megváltoztatási jogköre van. E megváltoztatási jogkör jelentőségét veszíti akkor, ha a határozatnak nincs meg egy olyan része (összefonódás versenyjogi minősítése, kontrollja), amely e rész érdemi felülbírálatára lehetőséget adna. Ebből következően sem az elsőfokú, sem a másodfokú bíróság rendelkezésére nem álltak mindazok az adatok, amelyek alapján – a keresetben, illetve a fellebbezésben foglaltak érdemi vizsgálatával – végleges döntést tudott volna hozni.
- [54] Mivel a fent kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság ítéletének szakhatósági állásfoglalást „felülvizsgáló” része érdemi felülbírálatra alkalmatlan, a Kúria a kétfokú bírósági eljárásban az alperesi határozat ezen részét érdemben nem vizsgálhatta felül, mert elsőként állapított volna meg tényállást és foglalt volna állást a felperes keresetéről, amely a perbeli esetben a jogorvoslati jog kizárását eredményezné. A kifejtettek szerint ugyanakkor, mivel az alperes a versenyjogi minősítést – a nemleges szakhatósági állásfoglalásra tekintettel jogsértően – nem végezte el, a határozat „ezen részén” nincs mit felülbírálni, a végleges döntés meghozatala az alperes hatáskörének elvonása útján a perbeli esetben az elsőfokú bíróság megismételt eljárásának elrendelése útján sem lenne gyakorolható.
- [55] A Kúria hangsúlyozza, hogy a hatósági eljárásban a törvényekben meghatározott, megfelelő indokoláshoz az ügyfélnek (felperesnek) Alaptörvényben (XXIV. cikk) biztosított joga van. Ezen indokolás – azaz a versenyjogi minősítés – hiányában a felperes a jogorvoslati jogát (Alaptörvény XXVIII. cikk, Emberi Jogok Európai Egyezménye 6. cikk) nem tudja teljes körűen gyakorolni, a bíróságnak pedig nincs lehetősége arra, hogy a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa.
- [56] A Kúria, mint másodfokú bíróság a fentiekben kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, az alperes határozatát a Pp. 339. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásban az alperes a Tpvt. szerinti vizsgálatot, értékelést (Tpvt. 30. §) nem mellőzheti. A felperes a kérelmének teljes körű elbírálását (versenyjogi minősítését) követően lesz abban a helyzetben, hogy az így meghozott határozatot érdemben vitathassa, és a bíróság e perbe vitt jogait és kötelezettségeit teljes körűen felülvizsgálhassa.

A döntés elvi tartalma

- [57] *I. Az ítélet indokolásának tartalmaznia kell a bíróság által megállapított tényállást, a döntésnél figyelembe vett bizonyítékokat, továbbá meg kell jelölni az ítélet alapjául szolgáló jogszabályhelyeket.*
- [58] *II. A szakhatósági hozzájárulás hiányára figyelemmel az eljáró hatóság a saját vizsgálati körébe (hatáskörébe) tartozó kérdések vizsgálatát pusztán a költséghatékonyságra és az állásfoglalás kötő erejére hivatkozással nem mellőzheti. A Tpvt. 24. §-a szerinti olyan engedélyezési eljárásban, amelyben az Mtv. 171. §-a szerint a Médiatanács szakhatósági megkeresése kötelező, a Médiatanácsnak és a versenyhatóságnak önálló felelősségi rendszerben, de az ügyfél felé egy eljárásban kell értékelnie az elé kerülő ügyet. A versenyhatósági vizsgálat hiánya megakadályozza, hogy a bíróság a perbe vitt jogokat és kötelezettségeket érdemben elbírálhassa.*

Kf.IV.38.095/2018/10.

Záró rész

- [59] A Kúria a fellebbezést a régi Pp. 340. § (5) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.
- [60] A pervesztes alperes a régi Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a felperes, valamint a felperesi beavatkozó első- és másodfokú perköltségének megtérítésére, melyek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-a alapján határozta meg az elsőfokú, valamint a fellebbezési eljárásban kifejtett jogi munkára figyelemmel. A Kúria az alperesi beavatkozót nem kötelezte perköltség megfizetésére, figyelemmel arra, hogy az alperesi határozat hatályon kívül helyezését – a szakhatósági állásfoglalás érdemi felülvizsgálatának hiányában – nem az alperesi beavatkozó szakhatósági állásfoglalása indokolta.
- [61] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési illetéket az alperes – az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontján alapuló – teljes személyes illetékmentessége folytán az állam viseli.
- [62] Az ítélet elleni felülvizsgálat lehetőségét a régi Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2019. december 9.

Dr. Patyi András s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Dr. Dobó Viola s.k. bíró